

اداره مرکزی :
آذربایجان ، استانبول جاده سنده آفره
معارف امینلکی پانده کی دانه

استانبول بورسی :
استانبولده ، باب عالی جاده سنده ۸۷ نومبرده
داره مخصوصه

حیات

میانہ دائمیہ... دنیاہ راہا میرہ میانہ قائم...!

نومبر ۱۰ غرورده .
سنه لکی بوسته ایله ۵ لیرا .
(اجنبی مملکتلر ایچین ۵ دولار)

ایوه و اعلان ایشلری ایچین استانبول بورسه
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشلرینک مرجعی آفره مرکزدر .

صافی : ۲۷

آفره ، ۲ حزیران ، ۱۹۲۷

۲ نجی جلد

ایده آنزلک نرله سی

دارالفنون

تورکار حقنده خبرخواه اولان بعضی اجنبی
مخبرلر تورکیه نلک قطع ایندیکی یولی حقیله
تقدیر ایده مه یورلر و بونلر انقلابک ، اسکی
مؤسسه لری ، بردها عودت ایتمه سی احتمالی
اولیه جق صورتده بیقدیغنی سویلدیککز زمان
بعضاً بونی شبه ایله قارشیلایورلر . بونک سببی
تورکیه نلک اجتماعی وضعیتی بیلمه ملری ، تورک
خلقنلک سجیه سنی طانیاملریدر .

انقلابدن اول موجود اولان مؤسسه لر
ذاتاً تورک خلقنلک روحنده قوتلی بر سلطه
تأسیس ایده مه مشدی . بو مؤسسه لر قوتی منورلرک
وهمندن آلیورلردی . بویوک بردها ایله ،
بو وهم پرده سنه ضربه اینجه او مؤسسه لرده
بیقلیوریدی . تورکیه نلک اجتماعی وضعیتی تدقیق
ایده بیلنلر بو مؤسسه لرک آرتیق دیریله سنه
هیچ بر امکان اولمادیغنی درحال اکلارلر .
بوکون بونلرک استنادکاهی اولاجق هیچ بر
معنوی قوت قالمامشدر . آنجق تورکیه نلک استقبالی
اعتباریله ملاحظه اولوناجق الکه مهم تهلکه یکی بیتیشن
کنجلرک بویوک مفکوره لر قارشیسنده قیدسزلکی
بونلرک کندیلمیخی بر نوع (قابا مادیجیلک

(Matérialisme grossier) قایدیرمالری تشکیل
ایله جکدر . بوکونکی نسلک عمری مفکوره
ایچون جدال ایله ، پادشاه استبدادی بیقمق ،
حیات قدرتلری کیرهن مؤسسه لری قالدیرمق ،
مستقل بر وطن یاراتمق مجادله سی ایله ... کچمشدر ،
قیصه بر زمانده مختلف تحوللرک ، انقلابلرک ،
خارجی تجاوزلرک هیجانی ایچنده یاشادیغمز
ایچون روحزده دائماً ایده آلر حاکم اولمشدر .
حالبوکه یارینکی نسل عینی حیاتی سورمه جکدر .
مستقل وطنه توارث ایله یین بوکونکی چوققلریمز
اوزون سورمه جک صلح آنلرنده بزم یاشادیغمز
هیجانلی دورلر ، قوتلی مشترک الملر ، وطنک قورتولوشی
کورمکدن متولد هیجانلی دقیقه لر کچیرمه .
جکدر . بوکونکی نسلک روحنی مفکوره جی
یاپان اجتماعی سبیلر یارین ایچون عیناً موجود
دکدر . بو وضعیت قارشیسنده قولایلقه
قابا بر مادیجیلکه کندیلمیخی قایدیرا بیلیرلر .
یاشامنی یالکز فردیتلری ایچون ذوقدن عبارت
کورمه بیلیر ، کندی فعالیتلری ملی جمعیتک
اشتیاقنه ربط ایتمه بیلیرلر ، حیاتی یا بلوفدن ،
برهیچدن عبارت عد ایده رک فنا بر بدینلکه ،
یاخود قیصه بر زمان ظرفنده یالکز مادی ذوق
طوپلامق تلقی ایله رک کوتو بر فرد تجیلکه دوشه .
بیلیرلر . ایشته اوزمان اجتماعی رابطه کوشه ر ، بویولده
بر یاشایش ، حیاتدن ممنون اولمایان بر سورو انسان
یاراتیر . بویله بر جمعیتده نه علم و صنعت ، نه ده
شدتلی حیات قدرتی ایجاب ایدن فعالیتلر موجود
اولایبیلیر .

بو تهلکه وهم دکدر ، یکی بیتیشن نسللرله
دائمی تماسده بولونانلرک ، کنج روحلرده کی
ایده آل احتیاجنی سزمه ملری قابل دکدر . ایشته

بوکونکی منورلر ترتب ایله یین وظیفه بورو حلرک
احتیاجنی تأمین ایتمک ، تورک جمعیتک اشتیاقنی
بوندن صوکر اکنلرله آشیلماقدر .
بوخصوصده انکه مهم وظیفه دارالفنون ترتب
ایده ر . دارالفنون ادبیات فا کولته سی معین
معلوماتی کنجلره اوکره تن بر مؤسسه اولارق
قالاماز . بو فا کولته مملکتده حقیقی معنوی بر
ولایت تأسیس ایده بیلیملیر . بونک ایچون بر
کره بو فا کولته تورکیه محوری اطرافنده دونملی ،
صوکر اده تدریساته بر پارچه ده احرارت کیرملیر .
ادبیات فا کولته سنک دنیا علمنه خدمتی آنجق
تورکیه یی مرکز یاپدینی زمان ممکن اولاجقدر .
اوکرده بر مملکت وارکه هنوز هر طرفک جغرافیایی
یایلمامشدر ، بر مملکت وارکه تاریخی حقیله
یازیلماش ، تنظیماتدنبری کچیردیکمز مختلف
تحوللرک ، انقلابلرک اجتماعی سبیلر علمی بر
اصولاه آراشدیر یلمامشدر . تورکیه یه تعلق ایده ن
حادثلر اوزرنده دوشون مدرس تورک جمعیتی
و محیطنی تشکیل ایله یین شأیتلری تثبیت ایده ر ،
انقلابک اسبابی و هدفنی کوستره ن بو اثرلر
صنعتکار اولق استعدادنی طاشییانلر ، فلسفی
تربیه کورمش اولانلر ایچون بر الهام منبعی
اولورلر . او وقت فلسفه و صنعت اثرلری ده
وجوده کله بیلیر . کنجلرله تماس ایده جک
هرمری دارالفنون مساعیسنک بو محصوللرندن
استفاده ایده ر ، کنج روحلر بو بیلکیلرله
بسله نیر .

علمی تدقیقلرک حبیبیلکی بعضاً بزده یا کلش
آ کلاشیلماقده در . واقعا مثبت علم هر نوع سلطه
خارجنده بر تدقیقدر . عالم کندندن اولکیلرک
ولایتنه ویا شو و بو عقیده صاپلاناماز . بواعتبارله
حردر ، یاقین وکندنجه معین بر فائده ایچون

آلمانانك فن علامه اك صوك هره سی: پلانه تاریوم

[اوردریاده بر نرقیب سیامنی بایسمه اولانه فائو صبری بلك مجموعہ از ایچونه اك صوك علم رهنی مرکز هره سی : پلانه تاریوم]
وعدہ ایشرك ، بونلرده اوردریا علم علامه هره سی : پلانه تاریوم علامه رهنی مقالہ بی ممنونیتہ درج ایچونلر]

برلین سواقاقلرنده بویوك دیوار اعلانلری
ایله پلانه تاریومك ره قلاملری یاپیلیوردی .
اوتلده کی اوطهده ماصه نك اوزرینه برلینك بر
هافالق تنزه وزیرت پروگرامنی کوسته رهن

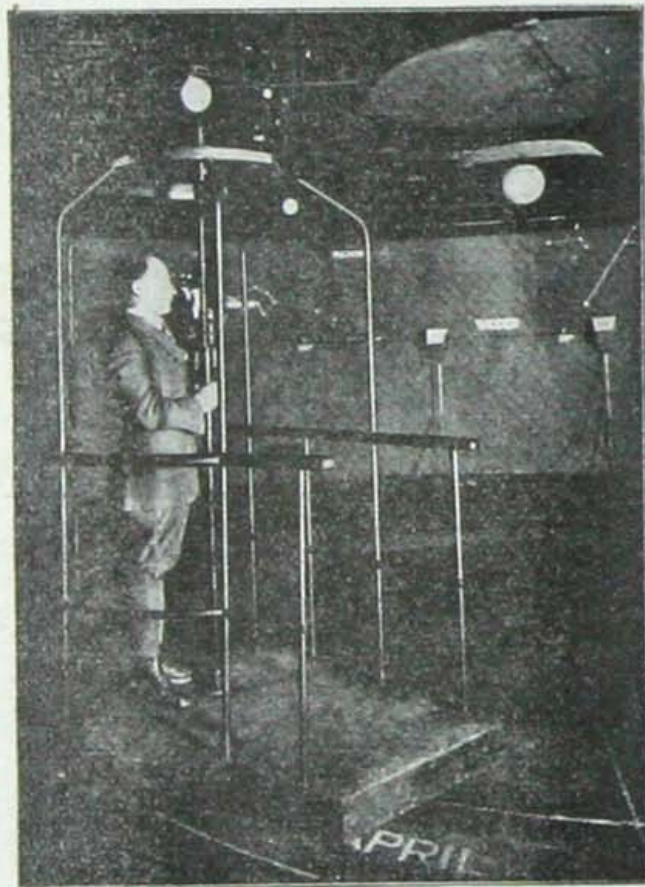
کلدیكم زمان، بورادهده بر پلانه تاریوم آچلمش
اولدیغنی او کره نرك همان زیارتنه قوشدم .

برلین پلانه تاریومی زو ده نیلن حیوانات
بانچه سنك برکوشه سنده یکی یاپیلان بر بناده
تأسیس ایدلمش . کونده سکز قونفرانس
ویریلور . بو قونفرانسله دارالفنون معلملرندن
وهیئت شناسلردن اون بر پروفور مأمور
ایدلمش . هر پروفور هافقاده اوچدن آلتی
ساعته قادار درس ویرمکده در . اوکله دن اولکی
قونفرانسلر مکتب طلبه لری ایچوندر . هر کون
بر باشقا مکتب پلانه تاریومی زیارتہ کلیور .
اوکله دن سوکره کی قونفرانسلر خلق و جمعیتلره
مخصوصدر . پلانه تاریومه بر مارق دخولیه اجرتی
ویریلرک کیریلور .

بوندن بر قاچ آی اول کوردیکم آوروپا
وامهریقا علمی مجموعهلرندہ آلمانلرک یکی بر
ایجادلرندن اوزون اوزادی به بحث ایدیلیوردی .
سیاره لرك حرکاتی ، ییلدیزلرك وضعیتلری

برلین پلانه تاریومنده خلقه علم هیئت قونفرانسلی
ویرهن پروفور فون کلهورن

مونیک موزه سنده (فوئرینق سیستمی کونش عالمی)
آلتنده دنیایی کوسترن یووارلاک آلتنده متحرک
برواغون اوزرنده بولونان راصد ، بودور
اشانسنده سیاره لرك سمانده کی مختلف
وضعیتلری تدقیق ایده بیلیر .

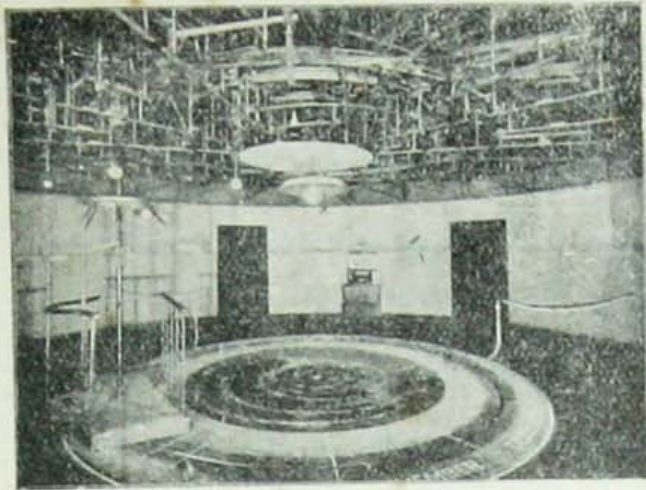

برلین پلانه تاریومی مدیری
دوقفور ودهنر

وارضك کندی محوری وکونش اطرافنده کی
حرکتلرینه عائد قانونلری وبونلرك نتیجه لرینی
تدقیق ایتک اوزره صنعی بر قبه سایه کاشانی
کوزك کوره بیلدیکی کی عکس ایتدیرهن و اجرام
سمایه نك حرکتلری بویوك بر صحت ایله تکرار
ایدهن بر آلت ایله مونخده واییه ناده مهم تجربه لر
یاپلیدیغنی بو صورته اوکره نمشیدم . کچن آی
ایچنده آلمانیا وانکلترده بر تدقیق سیاحتنه
قرار ویردیكم وقت ، بنده بویوك بر مراق
اویاندیرمش اولان بو پلانه تاریومی کورمك
ایچون اییه نادن کچمکی دوشوندم . فقط برلینه

کوچوك بر رسمی بروشور بر ایشلردی . بو
بروشور موزه لرك آچیلمه وقایعه ساعتلری ،
اوپه رادن سینهمالره قادار بوتون تیاترولرك او
هافتا ایچنده نه اویونلر ویره جکلرینی ، وینه او
هافتانك اك اهمیتلی قونفرانسلری و الحاصل
بو بویوك شهرک او هافقایه عائد علمی وادی
حرکتلری بیلدیریوردی . پلانه تاریومك
درس ساعتلری ده اورادن اوکرندم وهمان
تلفونله پلانه تاریوم مدیری ایله تماسه کله رک زیارت
زمانی تعیین ایتدم .
پلانه تاریومك زیارتی بنده پک ده رین برار

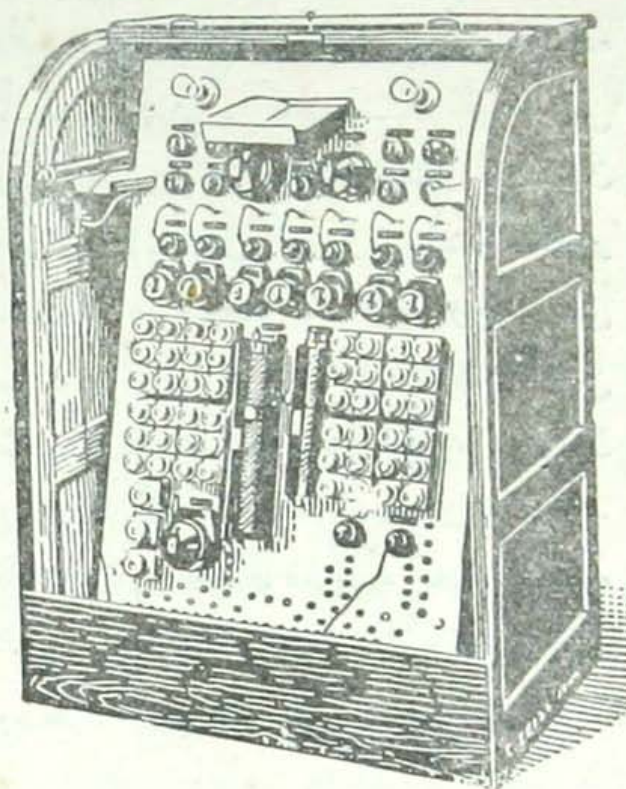
سپای تدقیقه فرصت بولاییورلر . آرا صیرا غزتلر کونش ویا آی طوتولماسی کبی مهم بر حادثه دن بحث ایده رک بو حادثه اولمازدن اول خلقک دقت و مراقفی جلب ایدیورلر . فقط

مونیک هیئت موزه سنده کونش عالمی قوپرنیق سیستمده تمیل ایدن آتلی

بو مثالی آلمقدن مقصد مزه، هیئت معلوماتنک انسانلر آراسنده نه قادر آز تعیم ایتش اولدیغنی کوسته رمکدر . دیگر علملر حقنده بر جوق لزوملی ، فائده لی بیلکی صاحی اولان کیمسه لرک هیئت علمنه بوقادر یابانچی قالمالرینک عییا سبی نه در ؟ بنجه بونک سبی بو علمک تدریساتده چوق مجرد شکله قالمش اولماسیدر . فیزیقه عائد حادثه لری اوکره نمک ایچون حکمتخانه لرده موجود آتلیله تجربه لر یاپیورلر .

کیمیا تدریساتنده لابوراتوارلر مز ، علوم طبیعی ایچون موزه لر مز وار . حالبوکه قوزمو غرافیده سیاه ناختا اوزرینه بر طاقم شکلر

قونفرانس ویره ن پروفورک کرسیسی اوکنده آله ایستیلن وضعیتی و بر دیره جک دوکمه لرک بولوندیغی محفظه

چیزمکه اکتفا ایدیورلر . مکتب خارچنده ، خلق آراسنده بویلیکی په پک آز علاقه واردر . بوکون انسانلرک بر چوغی بویوک شهرلرده ، پک قالا بالق مرکز لرده یاشایورلر . کیجه اولونجه اولرده و سواقا لرده قوتلی لامبالر یاقیلیور . بو انسانلر پک نادرا بوقوتلی ایشیقلر خارچنده

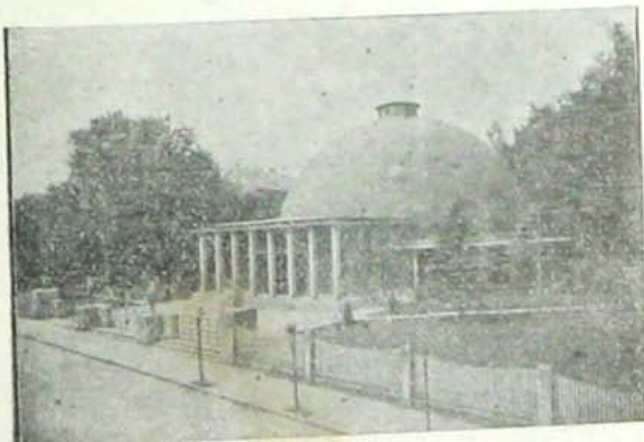
براقدی . هیئت وقوزمو غرافیا تدریساتی ایچون بو تأسیساتدن چوق استفاده ایدیه جکنه شبهه قالمادی فی الحقیقه بوکون کایلری کیتش اولان مملکتلرده بیه هیئت تدریساتنده قوللانیلان وسائط پک

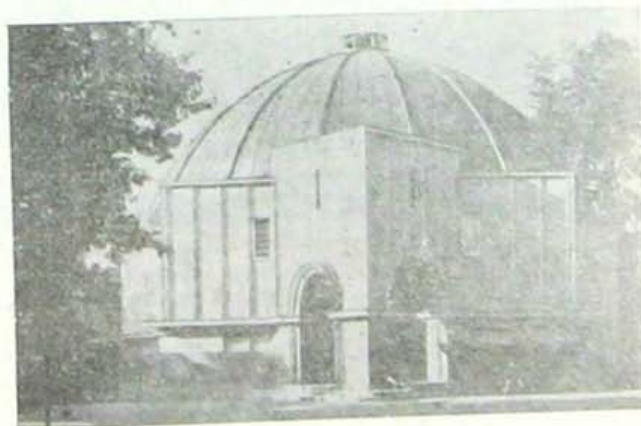
صنی قبه سما اوزرنده کی بیلدیورلری و برجلری ، یاخود سیاره لری بارلاق بر اوق ایله کوسترمک ایچون قونفرانسجی بویه بر پروژکتور قوللانیر .

آزدر . بونلر طلبه اوزرنده نافذ اولایله جک اولره سایه عائد حادثه لر حقنده قطعی و کولکشمش فکرلر و بر بیه جک شکله دکدر . مکتبدن آریلنجه ، از بردن اوکره نیلن بوتون بومعلوماتدن بر ایز قالمیور ، هپسی قولایجه اونوتولیور . اساسنده پک مراقفی ، پک استفاده لی اولان قوزمو غرافیا ، بوسورتله برتورلو جاذب بر شکل آلامیور . علم هیئت ایله استیناسی اولیان بر کیمسه نه دن زهره یی سماده آنجاق کونشک غروبندن بر از صوکر یاخود طلوعندن بر از اول یالکز بر اقاچ ساعت کوره بیلدیگمزی و نه دن کیجه یاریسی اونی کوک یوزنده بولامادیغمزی صوراجق اولسا کز دوغرو بر جواب آلاماز . سکز . بوده کوسته ریرکه انسانلرک بر چوغی ، ایچلرنده مسلک لرنده پک یوکسک بر اختصاص الده ایتش اولانلری ده داخل اولق اوزره ، دنیانک کونش عالمده کی وضعیتی ، و کونش المنک فضا ده کی موقعی حقنده صریح بر فکره مالک بولونمیورلر . محرک ارضک ، زهره نک محرکی خارچنده قالمی سبیلله بو سیاره یی کیجه یاریسی کورمک ممکن اولمادیغنی بیلمیورلر .

بونوک بر مراق ایله بکله نیلن بو حادثه نک وقوعی آنده کوک یوزینی سیاه بولوطلر قاپلامش اولور ایسه برشی کورمک ممکن اولمیور . بوندن ماعدا اجرام سماویه نک ظاهری حرکتلری پک بطی اولدیغندن سپای دوغرو دن دوغرویه تدقیق ایچون بویوک بر صبر کوسته رمک لازم کلیرکه بوده هر کسک خرجی دکدر . بو صبره مالک اولدیغمزی فرض ایتسه ک بیه بر تلسقوپک دوربینی آرقاسنده تک کوزله باققله ، سایه عائد حادثه لری هپ بدن قاورامق ، بر یاندن و حرکتلرک پک بطی کورونمسی سبیلله ، بر یاندن آلت ساحه سنه کیره ن قسم سمانک محدود اولماسی اعتباریله تأمین ایدیه مز . بوسبیلله قبه سپای کوزلر . مزله کوردیکمز کبی بزه کوسته رمه جک ، اجرام سماویه نک حرکتلری ، حقیقه نک قریب بر صحت ایله تکرار ایده جک بر آلت ، هیئت تدریساتنک مکتبلرده قولایلاشدیرماسی و خلق آراسنده بیلکینک یاپیلا بیلیمسی ایچون پک فائده لی اولاجقدی . ایشه قونفرانس دن اول کنیدیسی ایله کوروشدیکم برلین پلانه تاریومی مدیرن دو قور و غنهر

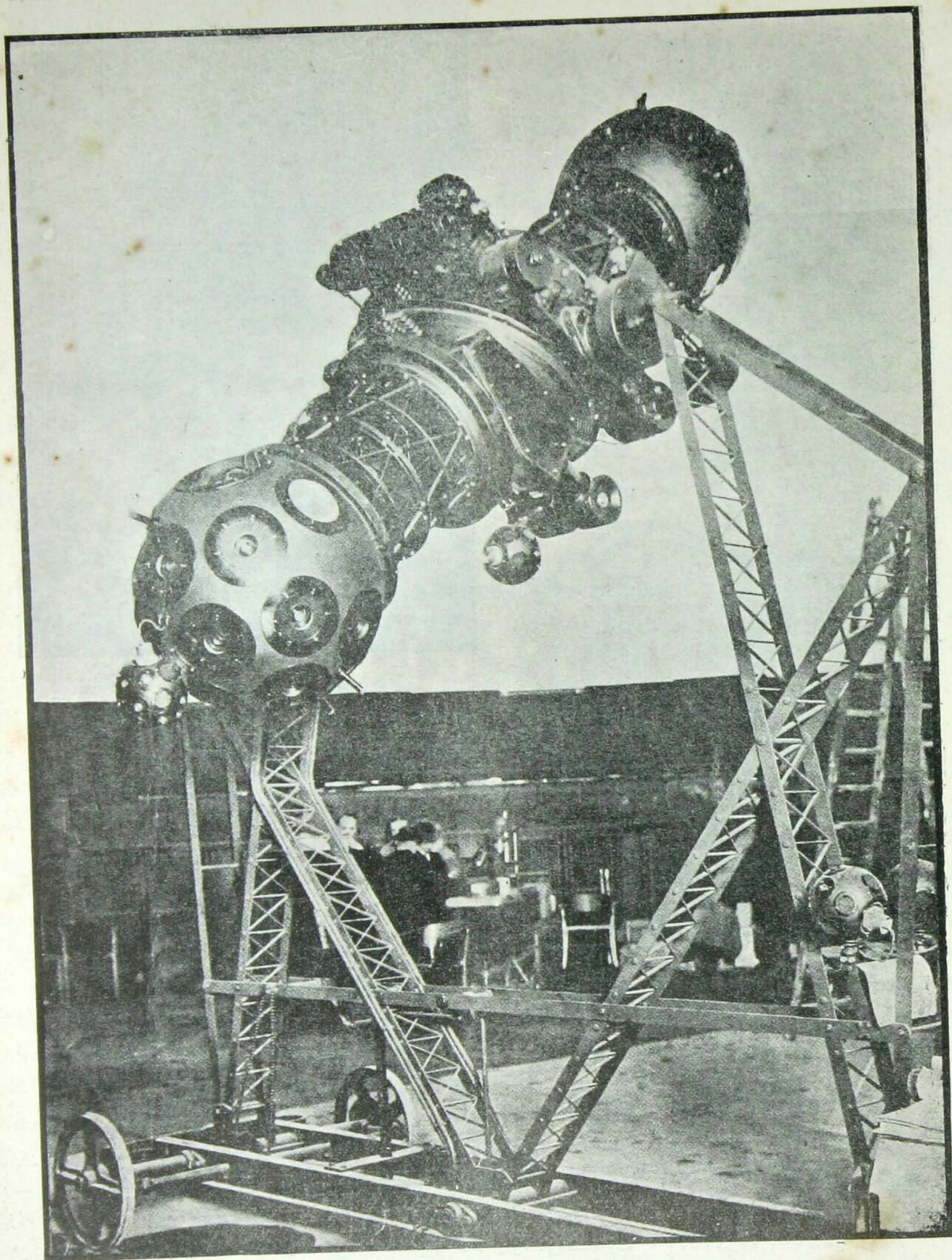
(ایه نا) ده پلانه تاریوم بناسی

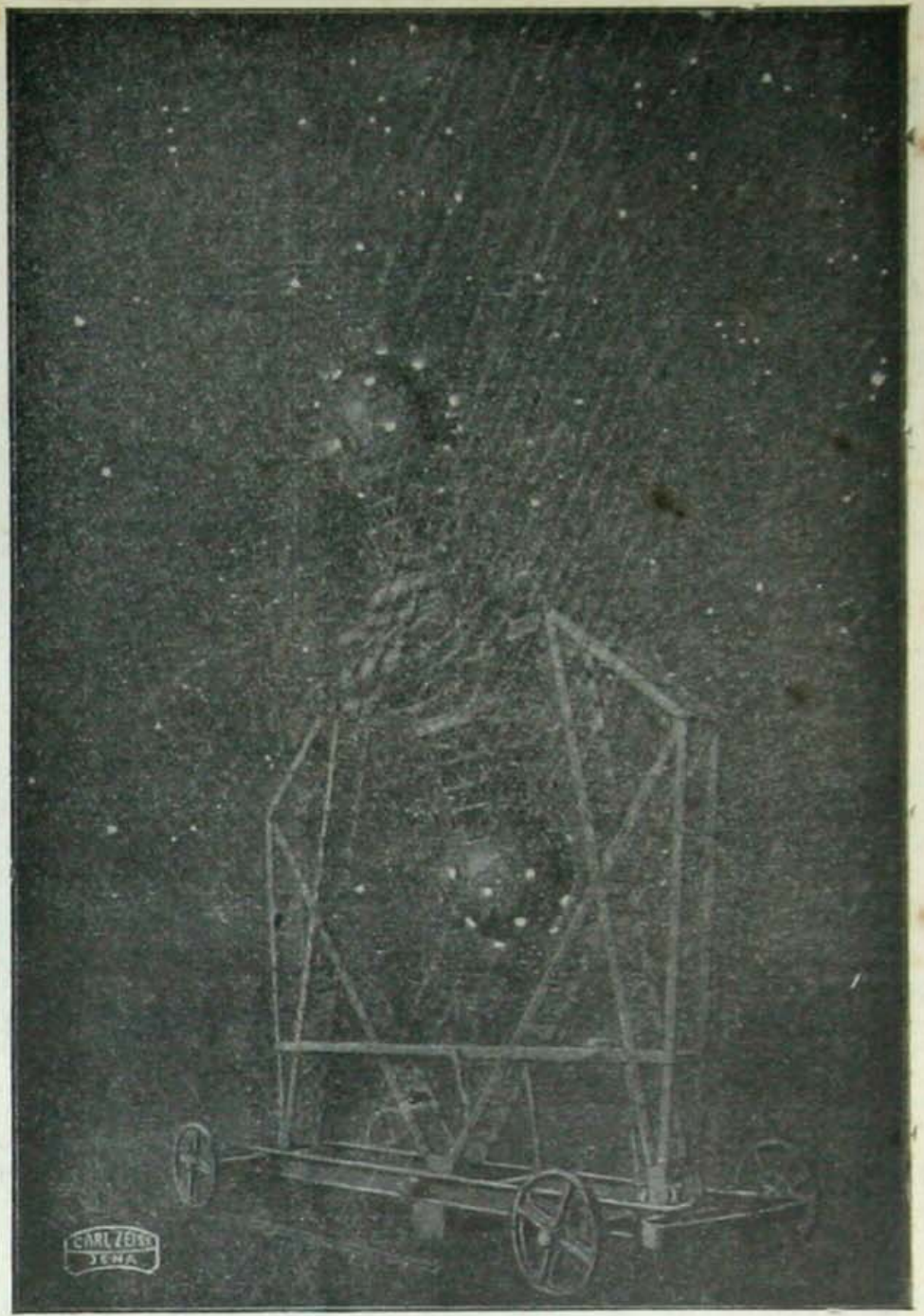
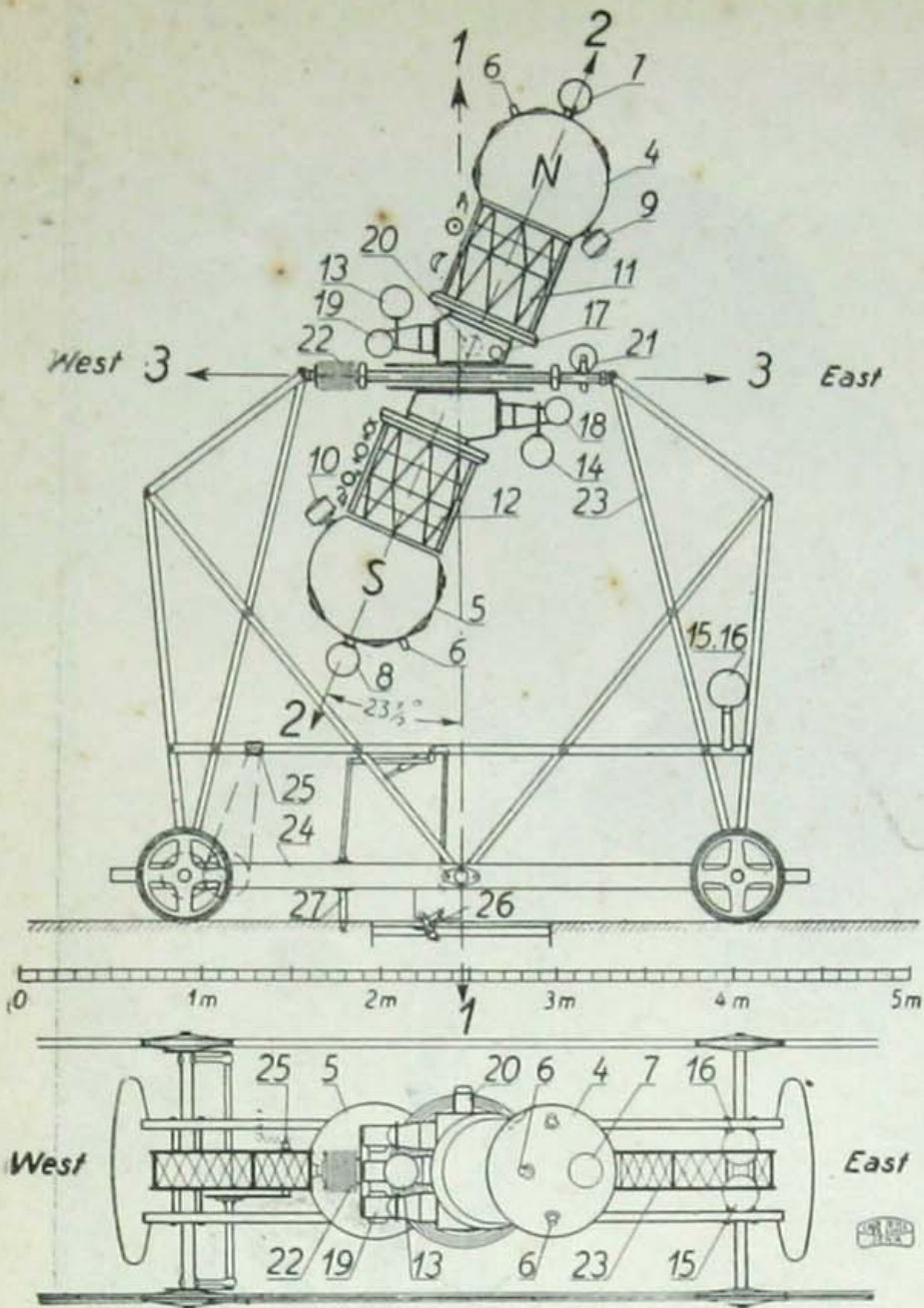
(درسدن) ده پلانه تاریوم بناسی

(برلین) ده پلانه تاریوم بناسی

پیلاندر آنتی

(پلانتهر) آتی و صنى قبة سمايه عكس اينديربان
ييلديزلر

(پلانتهر) آلنك عرضانى و شاقولى مقطعلرى - آلت بو وضعيتده ايكن شمال
قطبنده بولونان بر راصدك سماي نه حالده كوره جكنى عكس اينديرر

پك ياكلش فكرلره صاپه بيليردى . ايشته
بو خطالرى كورهن فون موللره ، باشقا برارزويه
دوشمش و سماي ، دنيا دن كورولديكى كى
كوستهره جك بر آلت الده ايتك ايسته مشدر .
بوقكر يي برشى دكلدى . قرون قديمده بيله
بعضى هيئت شناسلر بونى دوشونمشلردى .
بو فكرك اساسى سيرجيلرى ثابت بر يرده
بولونديرمق و اونلرك باشلرى اوزرنده متحرك
برقه ياپارق اوزرينه ييلديزلر تثبيت ايدلمش اولان
بوقه يي برحرك اطرافنده دوندورمكدى ، سياره لر
آيريجه بوقه اوزرنده ماكنه لرله يوروتوله حكدى .
زايس مؤسسەسى بو پلانتهر ده تدقيق ايتمش فقط
بونك قوه دن فعله چيقارلمسندە پك چوق مشكللر
كورمشدر . نهايت زايس مؤسسەسى ديرەكتور
لرندن باوهرسفلد بوقه يي متحرك ياپيه رق ثابت
بولونديرمق و بونك داخلى سطحنى بر سينه ما
پردەسى كى قوللانهرق بو قبه آلتنه قونيله جق
بر آلت واسطه سيله بونك اوزرينه سمانك شكلنى

دوغرو دولاشه بيلور ، و مختلف جهه لر دن
كونش عالمك ناصل كورونمى لازم كله جكنى
آراشديره بيلور ، بوندن ماعدا دنيا نك آلتنده
دورارق اونكله برابر اوزرينه بينديكى بر كوچوك
واغون ايچنده ، تبديل موقع ايله كوچوك
برپه ريسقوب آرقاسندن ارضك حركتى ائناسنده
ديكر سياره لر قارشى آلدينى مختلف وضعيتلره
كورە كورولن مختلف شكللرى تثبيت ايدە بيلور دى
آيك و سياره لر ك صفحاتى تدقيق ايچون بو آلت
اولدجه فائده لى ايدى . منطقه البروج اوزرنده كى
ييلديزلر ۱۸۰ كوچوك لامبا ايله كوسته رلمش
وبو لامبالرك ضيا سى ، ييلديزلرك پارلاقلىرينه
كورە عيار ايديلمىدى . يالكرز بو آلت دن نه قدار
استفاده ايديلير ايسه ايديلسين ، غيرطبيعيلىكى
پك آشكار دى . كونش عالمندە كى جسملرك
كر ك بويوكلكلرنده كرك آرارلرنده كى مسافه لرده
پك فاحش خطالرى واردى . و بو آلتى تدقيق
ايدەن ذات ، اى دوشونميه جك اولورسه ،

بو احتياجك آلمان ياده نه شكلده حس ايدلديكى
و نهايت نه كى اوغراشمار نتيجە سنده بو كونكى
تكملك الده ايديله بيلديكىنكى آكلاندى . بر پلانته
تازيوم تاسيسى فكرىنى الاول ايلرى به سورهن
مونىخ موزه سى مديرى فون موللر مش . دنيا ده كى
موزه لر ايچنده هيئته قوزموغرافيايه عائد آلات
و وسايطى اعتباريله ك زنگينى بو موزه در .
فون موللر ، اجرام سماويه يي هيئت عموميه سيله
كوستهره جك بر موده ل ياپديرمق دوشونمش
ودنيا نك ك مهم دورين آلات رصدیه فابريقاسى
اولان ايه نادە قارل زايس مؤسسە سنه مراجعت
ايتمش . بو مؤسسە ۱۹۱۳ ده قورنىق سيستمى
كوستهره ن بر موده ل حاضر لامشدر . بو تاسيساتك
بر رسمى بوجيفه لرده كور ييورسكز . بو آلت ،
كوزله كوروله بيلن سياره لر ك ك صوكنجيسى
اولان زخلك محركى ۹ متر و لى بر ساحه اشغال
ايدە جك صورتده حاضر لائمشيدى . بو موده لى
تدقيق ايدەن بر كيمسه بونك اطرافنده هرجهته

عکس ایندیرمکی دوشونمش و بش سنده دوام ایدنه
سعی نتیجه سنده ایلک آلت یاپیلار ق موخده
ایشله دلمش و بوندن صوکر ا کتدکجه داها مکمل
آلتر یاپیلمشدر . آلد ایدیلن نتیجه لر ، اک
مشکلپسند عالم لری بیلجه حیرته دوشوره جک درجه ده
ایدی . موخدن صوکر ا ایکنجی پلانه تاریوم
اییه ناده تأسیس ایدلمشدر . بوکون آلمان یاده
برلیندن ماعدا داها اون شهرده پلانه تاریوم
آچلمش و یا آچلمق اوزره در . مونیخ ، اییه نا ،
بارمن ، درسدن ، دوسسه لدورف ، لایپزیغ ،
ستوتگارت پلانه تاریوم لری بر قاق آیدن بری قاپولری
آچمشلر ، هامبورغ ، هاووره ، مانهایم ، نورنبرغ ،
نه کس لاشاپل شهر لرنده پلانه تاریوم تأسیس ایدلمک
اوزره ایمش . بوشهر لک بر جو غنده پلانه تاریومک
تأسیس مصارفی بلدیله در عهده ایتمشلر . بو
تأسیسات اولدجه مهم بر مبلغ ایله میدان کله .
بیلیور . پلانه تاریومک بناسی ایچون ۴۰۰,۰۰۰
و آلت ایچون ۳۰۰,۰۰۰ که جمعا ۷۰۰,۰۰۰
مارق ، تقویاً ۳۵۰,۰۰۰ تورک لیراسی قدار
بر مصرف کیدیور . فقط بومصرف آرزمانده
دخوله اجرتلری ایله قاپانیلا بیلور . مثلاً :
کچن تشرین ثانی ده آچلمش اولان برلین پلانه .
تاریومنی نیسانک برینه قدار ۲۱۳,۰۰۰ کیشی
زیارت ایتش و بش آی ایچنده صرف ایدیلن
پارانک هان اوچده بری کری آلمشدر . بز
حیوانات و نباتات باغچه لرندن و تاریخ طبیعی
موزم لرندن ، آکواریوم لرندن محروم اولان
مملکت مزده هنوز بر پلانه تاریوم تأسیسنی
دوشونه میز . فقط آلمان یاده بولونان و یا آلمان یایه
کیتمک فرصتی الیه ایدن وطنداش لرمزک بر
دفعه پلانه تاریومی زیارت ایتلمیخی توصیه ایده رز .
پلانه تاریوم بویوک برقه آلتنده مدور بر
قونفرانس صالونیه بوکا منتهی بر دهلیزدن
و کتبخانه مدیرینک دائره سی قسملرندن مر کبدر .
مونیخ پلانه تاریومک قطری ۱۵ مترو ایمش .
برلین پلانه تاریومنده قبه داها بویوتلش و ۲۵
مترویه چیقارلمشدر . ایجری یه کیردیکمز وقت
ای تنور ایدلمش اولان قبه یی براز باصیق کوردک .
قبه نک ایجریسی ، دیشاریسی تام نصف کره شکلنده
دکلدی . بومصنی قبه کوندوز و یا مهتابی بر هواده
کیجه لری سما بزه ناصل باصیق کورونیور ایسه

اوله جه باصیق دی . لکن برمدت صوکر ا اوزرینه
ییلدیزلر عکس ایندیرلایکی زمان بومصنی سما
مهتابسز بر قیش کیجه سی آچیق بر هواده سمانک
بزه کورونیشی کی ، داها زیاده کره مسی بر شکل
آلدی .

بو قبه نک آلتنده صالونک تام اورتاسنده
جسم پلانه تر آلتی دورییوردی . آشاغیده
دیوارک درت طرفه شمال جنوب ، شرق غرب
جهتلری اشارت ایدلمش ایدی . افقی تمثیل ایدنه
دائره زمیندن ایکی مترو یوکسکده ایدی .
قونفرانسجیک کرسیسی کنارده ایدی . اورتاده کی
آلت ایسته نیلن طرفه جه ور یلسی لازم کلدیکی
ایچون کرسی یی اورتایه قویمغه امکان یوقدی .
بوندن باشقا عکس صدا ایچون ده کرسی نک
یاند اوماسی موافق دی . بوکونکی قونفرانسی
برلینک کنج هیئت شناسلرندن فون که لهورن
ویریوردی . قونفرانسک موضوعی « وطنمیزک
سماسی » ایدی . قونفرانسجی قبه یه عکس
ایندیریله جک شکلری ایی کوره بیلیمک ایچون
برمدت قارا کلقد قالمق ایی اولاجغنی سویله رک
لامباری سوندوردی . زیفیری قارا کلک ایچنده
قالدق . کوندوز ، دیشارینک شدتلی ایشیغیه قاماشمش
اولان کوزلر مز برازدیکلن رک قارا کلغه آیشاد قجه
ییلدیزلردن چیقان ضیایه مشابه اولارق قبه یه
عکس ایندیریله جک ایشیق لری ایی کورمک
ممکن اولیه جقدی . حالبوکه قارا کلقد اونه بش
دقیقه قدار قالدقن صوکر ا کوزلر مز اوفاق
ضیایه قارشنی بیل حساس اولمغه باشلا یور . هله
اللی دقیقه صوکر ا بو حساسیت اعظمی درجه یه
واریور . پلانه تاریومده بر ساعت قالدقن
صوکر ا کوزلر مزک بو مصنی قبه سما یی طبیقی
مهتابسز بر قیش کیجه سی کی پک پارلاق و مکمل
کوردیکنی فرق ایتدم .

قارا کلقد قالدیغمز مدته قونفرانسجی هیئت
علمی حقنده بر مقدمه یاپدی وارضک کونش
طالعده کی موقع و وضعیتنی خلاصه ایتدی ؛
دیواره عکس ایندیردیک بعضی شکل لره بومسئله لری
داها واضح بر شکلده آکلاتدی . بوندن صوکر ا
آلتی ایشاتنه رک سمانک شکلنی قبه یه کچیردیک
وقت هر کسک آغزندن بلا اختیار بر حیرت و تقدیر
نداسی قویدی . حقیقه شاشیلا جقشی ایدی .

پارلاق بر کیجه آچیق هواده بولونیور مشسکز
کی ایشته ییلدیزلر کوک یوزنده پارلادیوردی .
بو پارلادیاشده هیچ بر صنعیلک کورونمیوردی .
کوک یوزینه باقدیغکز وقت دویدیغکز اونی نه یاه لک
حسنی بوراده ده عیناً دویویور سکز . ییلدیزلری
آز جوق طانیان ، برجلرک شکل لری نیلن بر
کیسه ، صیقیتسز بومصنی قبه ده آرادینی ییلدیزی
بولاییلردی . براز صوکر ا دیشاری یه چیقدیغمز
وقت اورتالق قرارمش و کیجه کلش ایسه ایشته
قبه سما یی تمام بوشکلده کوره جک ایدک . چونکه
بزه قونفرانسجینک کورستردیک بوشکل تام اوکون
برلین عرضندن قبه نک ناصل کوروندیکنی ایدی .
قونفرانسجی اول امرده اک مهم ییلدیزلری بزه
طایتتمقله ایشه کیریشدی . بزه بوییلدیزلری بو
مصنی قبه سواده بر کوچوک پارلاق اوق ایله
کوسترییوردی . بو اوق ایستدیک طرفه کوتوریور ،
ییلدیزک اطرافنده دولاشدیریوردی . بو طبیقی
بر درس خانه ده درس ویرن معلمک النده کی
دکنک کی ایدی . قونفرانسجی بو اوق سما یه
بر کوچوک آل پروژو کتوری واسطه سیله عکس
ایندیریوردی . قونفرانسجی اورتاده کی قوجا
آلتن پک اوزاقده ایسه ده اوکنده کی کوچوک
برلوحه اوزرنده کی دوکمه لره باصرق بوکا ایستدیک
وضعیتی ویردیریور ، وسسز صداسز و کیسه نک
معاونته احتیاج کورمکسزین بریاندن تقریری
یاپارکن بریاندن ده لازم کن ترتیب لری آلیوردی .
قونفرانسجی مصنی قبه سواده کی اک مهم
ییلدیزلری و برجلری سامعلرینه طایتتیرکن ، مصنی
قبه سما اوزرنده برجلرک یانه بونلرک اسم لری
ضیادار حرف لره عکس ایندیریور و صوکر ا
بونلری ینه سوندوریوردی . بو صورتله ییلدیزلرک
وضعیتی حقنده کافی بر فکر آلدقن صوکر ا
ارضک کنس دی محوری اطرافنده کی حرکتک
بر نتیجه سی اولارق کورون ییلدیزلرک ظاهری
حرکتلری بحثه کچیلدی . کیجه لری پارلاق بر هواده
برمدت صبر ایده رده سما یه باقار سه کز ییلدیزلرک
افقده شرقدن دوغ دق لری و یا واش یا واش
کوک یوزنده یوکسلدکلری و عینی زمانده دیگر
ییلدیزلرک افقده غربدن باتدق لری کورور .
سکز . عادتاً بوتون قبه سما دنیانک اطرافنده
دونیور کی . بو ظاهری حرکتک سبی دنیانک

غریب در شرقه کندی محوری اطرافنده دونه سیدر .
ایشته پلانه تاریومده بو ظاهری حرکتی طبیعتده
اولدینی کی کورمک ممکندر . یالکز طبیعتده
یکرمی دورت ساعتده تام بردور یابان بو حرکت
بوصنی قبه ساهده جوق قیصا بر زمان ظرفنده
یاییلور . اورتاده کی آله وریله جک سرعتک
درجه سنه کوره ۲۴ ساعتک بردور ۵۰ ثانیه ده ،
۲ دقیقه ده و یا ۴ دقیقه ده بیتیریلیور . بوصورتله
بو آلت زمانی مغلوب ایتمش اولیوردی . طبیعتده
یکرمی درت ساعت بکلمکه مجبور اولدیغکز بر
حادثه نك بوتون صفحاتی بوراده برقاج دقیقه
ایچنده تدقیق ایتمک ممکندی . باشمک اوزرنده
بو قبه نك دونه که باشلا دیغنی و ییلدیزلرک شرقدن
دوغرق غریب دن باتدققرنی کورونجه بوتکمله ،
بوصخته شاشماق قابل دکلدی . بو آلتده هرشی
دوشونش ، اک ده رین ایجه لکله قادار هرشی
تأمین ایدلمشدی . ایشته کیجه ایلریلیوبده
صبح یاقلاشدیقه افقده شرقده فجر کاذب کندی
کوسته ریور ، براز صوکر کونشک افقده
دوغدیغنی کوریورسکز . کونش دوغقدن
صوکر ییلدیزلر برر برر سونیور ، آرتق
کوندوزدر . اجرام سماویه یی کورمک امکانی
قالمادی . ایشته کونش یوکسلی ، اوکله اولدی ،
صوکر یاواش یاواش غریبه دوغرو چکیلیور .
ونهایت باتیور ؛ کونش افقده آلاجلدیقه قارا کلک
زیاده لشمکه باشلا یور و غروب دن صوکر ییلدیزلر
کورولیور ومهتاب باشلا یور .

معلومدرکه طبیعتده ییلدیزلر افقه یاقلاشدیقه
پارلاققلقرنی تدریجاً قایب ایدرلر و بزه داه
آز پارلاق کورونورلر . چونکه ضیا بزم کوزمزه
کلنجهیه قادار ارضی چه ورن هوا طبقه سی
ایچندن کچر ، افقه یاقین ضیانک کچدیکنی هوا
طبقه سی داه قایلن اولدینی ایچون ییلدیزلر بزه
بو وضعیتده داه آزا پارلاق کورونور . ایشته
صنی قبه ساهده بو حادثه ده پک اینی تقلید ایدلمشدی .
قبه سمانک بو حرکتی اثناسنده افقه یاقلاشان
ییلدیزلرک پارلاققلقرنی تدریجاً آزالیوردی .
عجبا بوناصل بر مقانیزما ایله تأمین ایدلمشدی ؟
قونفرانسدن صوکر دوغور و غنهر بکا آلتی
کوسته ررکی بونی ده آکلاندی . آلتک ایکی
بویوک کره سی وار ، بری شمالی نصف کره ،

دیگری جنوبی نصف کره سمانی عکس ایتدیریور .
بو کره لدن هر برینک اوزرنده اوتوز بر یووارلاق
ده لیک موجوددر . بونلرک هر برنده سمانک بر
پارچاسنی عکس ایتدیرن برر پروژکسیون
آلتی بولونیور . هر پروژکسیون آلتنده بر
فوطوغراف پلاقی وارددر . بو قلیشه بویوک
مقیاسده یاپش برسا خریطه سندن چکلمشدر .
بو خریطه اوزرنده آلتنجی قدره قادار کوزله
کوروله بیلن بوتون ییلدیزلر یری برینه رسم
ایدلمشدر . بو صورتله قبهیه عکس ایتدیریلن
ییلدیزلرک مقداری ۵۴۰۰ ی بولور . بوتون بو
پروژکتورلر اوکنده ، ایچنده بر مقدار حیوا
بولونان بر قاب بولونیور . بوقاب اوپله ترتیب
ایدلمشدرکه آلتک وضعیتی ایجایی ییلدیزلر
بر قسمی افقه یاقلاشدیقه پروژکتور دن چیقان
ضیا قسماً بوجیوادن کچمکه مجبور اولارق شدت
وقدرتی قایب ایدیور . و وضعیت ده کیشنجه
ضیاده اسکی قوتی آلیور . پروژکتور آشانی
اینجه ضیاده بوس بوتون بومانعه ایله قارشیلانق
هیچ کورونمز اولیور . لامبارک یانندن قاجاسی محتمل
اولان ایشیق لکده تاثیرنی ازاله ایچون تدبیرلر
آلتش ، بوصورتله ییلدیزلر افقک آرقاسندن
عادتاً دوغورلر مش کیی یوکسه لیور وینه افقدن
باتیورلر مش کیی اورتادن قایب اولویورلر .
فقط بو آلتده اصل حیرتی جلب ایدن نقطه
ثابت ییلدیزلرک یانی صیرا سیاره لرک ، کونشک
و قمرکده حرکتلرینی کوسته ره بیلیمسیدر .
فی الحقیقه ساهده کی اجرامک حرکتی بر اولسهیدی
یعنی یالکز ارضک محوری اطرافنده کی حرکتک
بر نتیجه سی اولان ظاهری حرکت دورانیه دن
عبارت قالسهیدی مسئله پک بسیطلشیدی .
حالبوکه فضا ده ثابت ییلدیزلرک یانی صیرا سیاره
ده نیلن و هربری کندی محرکی اوزرنده حرکت
ایدهن جسملرده وارددر . ایشته پلانه تهر آلتی
ثابت ییلدیزلر آراسنده دولاشان و ارضکده
اطرافنده کی حرکتی سببیه ساهده دائماً یرلرینی
ده کیشدیرن عطارد ، زهره ، مریخ ، مشتری
و زحل کیی سیاره لرک ، کونشک و آیک
حرکتی ده پک قاریشیق بر طاقم تدبیرلر
سایه سنده ، پک صریح اولارق کوسته ره بیلور .
آلت ، ییلدیزلرک ظاهری حرکتلری ایله

سیاره لرک بو حرکتلرینی بر آرادده کوسته ره بیله جک
صورتده یاپنمشددر . فقط سیاره لری آریجه
مطالعه ایتمک ارزو ایدلدیکی وقت صنی قبه
ساده ، ثابت ییلدیزلری سوندوره زک یالکز
سیاره لرک حرکتلرینی مطالعه ایتمکده ممکندر .
بوندن صوکر ا قونفرانسجی دنیانک کونش
اطرافنده کی سنوی حرکتدن متولد صفحه لری
تدقیق ایتدی . ۳۶۵ کونده بیتن بو حرکتی
آلت یایدی ثانیه ده ، یاخود بر دقیقه ده ویا
دورت دقیقه ده بیتیریور . بو صورتله کونشک
منطقه البروج اوزرنده کی ظاهری حرکتی تدقیق
ایتمش اولیور . بو تدقیقلر اثناسنده قبهیه عکس
ایتدیریلن شکلله کونشک برسنه ایچنده مختلف
موسملرده آلدینی وضعیتلر تعریف ایدیلرک
موسملرک ناصل میدان کلدیکی ایضاح ایدلدی .
بو آلتله صنی قبه سمانیه ییلدیزلر و سیاره لردن
ماعداه ککشان و اونیدی ییلدیز کومه سی
و سحابه ده عکس ایتدیرلشیدی . فقط اصل
مهم اولان شیلر قونفرانسدن صوکر ادوقور
وه غنهرک بزه کوستر دیکی یکیلکردی . بو آلت
قبه سمانی دنیانک هر هانکی بر نقطه سندن
باقیدیغنه کوره عیناً کوسته ره بیلور و بوصورتله
مثلاً تا شمال قطبندن جنوب قطبیه قادار تام بر
سیاحت اجرایی ممکن اولابیلیوردی . بر
الکتریق موتورینک آله ویردیکی حرکت
سایه سنده باشمزه قبه سمانی اولاً قطب
وضعیتده کوردک . بو وضعیتده قطب ییلدیزی
تام تپه مزخدا سنده ایدی ، مختلف عرض درجه لرینی
کوسترن تقسیماتی بر جدولده قبهیه عکس
ایتدیرلشیدی . یاواش یاواش دورمزی یا پهرق
قطبلردن اوزاقلاشدیقه قطب ییلدیزلری ده
آلاجلایور و باشقا ییلدیزلر یوقارییه کلیوردی .
۴۱ عرض جوغرافی اوزرنده دوغور و غنهر
آلتی تثبیت ایتدی . ایشته بومنظره بزم استانبولدن
بو آلی ایچنده کوردیکمز سمانیدی . بر قاج
ثانیه بونی سیردن صوکر یولمزه دوام ایتدک .
خط استوایه کلدیکمز وقت قطب ییلدیزی افقدن
سیلندی . بوندن صوکر جنوب نصف کره سنه
کچدک و شیمیدییه قادار هیچ کورمه دیکمز
ییلدیزلرله قارشیلانقدق .
داه غریبی وار : بو آلت بزه سمانک بوندن

موقوفات و حیات

دوره سن : ۶ مایس ۱۹۲۷

روحیات و مرضی روحیات تدقیق‌کننده باشلادینی دورله قادر انسانلق، مجرملرک، موقوفلرک طاللی ایله جدی صورتده مشغول اولماشدر. هیچ شبهه سز مجرملره قارشی مرحمت دویان شاعرلر، متفکرلر و واردر. لاکن بو، بزه «مجرم طاللی» نك تدقیق و تحلیلی تأثیرینی ویرمه ز. دوشمش برفرده آجیق باشقا، اونی یارانان سبیلری قاورامق ده باشقادر. بو کون، یکرمنچی عصر متفکرلرلر بیللر جوق دفعه «جزا» نك ماهیتی تحلیل ایدیلرکن اُسکی حقوق ذهنیتک حزن ایزلرینه تصادف ایدره ز. بزه، «مجرم» ی جمعیتک حدودسز «انتقام» نه معروض بر فرد تلقی ایدره میز. بونی ایستهرسه اُک طائش اجتماعیاتیلردن بری سوبله مش اولسون. چونکه : بویه بر تلقی بزی حقیقی حقوق ذهنیتدن اهمیتلی صورتده اوزاقلاشدیر ایلیر. جزا مفهومی یارانان اجتماعی انکشافی تدقیق ایسه موضوعم ز خار. جنده در. بو اونکی جزا مؤسسه لری، جزا یوردلری، داها عمومی بر تعبیرله محبوس یوردلری، اُسکی حقوق تلقینک نه قادر اساسلی بر صورتده ده کیشدیکنی کوسته ره بیلیر. مجرم و جزا آراسته کی مناسبتلری تدقیق ایتک صلاحیتیز داخلنده ده کیلدر. بوداها زیاده جمعیتک حقوق ضرورتلرینه، حیات موازنه لرینه عائد بر تظاهر در. لاکن بزه شونی سوبله مک ایستهرزکه، دولت و جمعیتک «مجرم» قارشی اولان وضعیتی عامبله ده کیشمشدر. بزه بو کون جوق یکی غایه لر قارشیننده یز. بر زمانلر، بابا حقورنه استناد ایدهن (پاتریارقال) دورلردن قالمش «جزا تنقیسی» حاکم اولشدی. جزا، «صوبای آتمق» کیی بر «تربیه واسطه سی» ایدی. لاکن کیمسه بوتربیه اصولک نتیجه لرینی دوشونم یوردی. جزانک غایه سی نه اولورسه اولسون اُک اهمیتلی صفحه، جرمک بینه سی تعیین ایتک، مجرمک یکی حیاتی کوزدن اوزاق بولوندورما مقدر. اُسکیدن جزانک بینه سی ایضاح ایدهن شی، یالکز مادی دلیللرک منطقی بر تصنیفی ایدی. فردک کیزلی و کورومنه ی دن دنیاسی محکمه یه یابانچی ایدی. بو کون جزا حقوقی، اُسکی اصولده بر «علاج کتانی» اولقدن قورتولمش، جوق کنیش بر تدقیق و تفکر ساحه سی اولمشدر. عصرم زک جزایاتیلری اُک کنیش معناسیله متفکرلردر. بومعظم انقلاب ناصل اولشدیر؟ اُسکی حقوق، فورمالیست (صوری) منطقه استناد ایدهن بر مقیاس سیسته مندین عبارتدر. طبعیات علملرینک بزه اوکره تدیکی تحلیل و تنقید طرز ی افقیزی جوق کنیشه مشدر. بزه، شیمدی هر شیی باشقا تورلو کور و یورز. شیمدی بزه،

بیگلرجه سنه اولکی وضعیتنی کوستره بیلدیکنی کی بوندن سوکر اُکله جک سنه لرایچنده کی شکللرخی ده کوستره بیلیر. هم ده پک بسیط بر طرزده کندی کندینه. اُتک موتوری اوزرنده بر مقید Compteur = آلت واردر. بو اُتک اوزرنده کی رفلر صنعی قبه سباه عکس ایتدیریلن شکلک هانکی سنه نك هانکی آینک هانکی کونه عائد اولدینی بیلدیریر. شو حالده مثلاً ۱۷۲۵ سنه سی شباطنک ۱۵ نجی کونی سباهه شکلده ایدی، بونی مقیدی اوکا کوره تنظیم ایتک صورتیله کورمک ممکندر. اُتک صحتی پک مکمل ایش. مثلاً مقید اوزرنده ده اوقوندینی کی ۱۹۲۷ سنه سی نیسانک ۲۱ نجی کونی، بو کون برلین عرض جوغرافیسنده قبه سمانک شکلنی بورایه عکس ایدلمش کور و یورزدکی؟ دو قور و غنهر دیوردی که : «اُتک اوزرنده کی شو صنعی قبه یی قالدیرمق ممکن اولدیغنی فرض ایدیکز بر لحظه بو قبه نك قالدیرلدیغنی و بو صورتله آجیق هواده سبانی کوردیکمزی فرض ایدیکز. اُتک آغرلردن چیقان و هر بری بریلدزی کوسته رهن ضیا حزمه لرندن هر برینک تمام کوستردکاری بیلدیزلر حداسنده بولوندقلرینی کوره جک ایدیکز. ماضیده واستقبالده بیلدیزلرک وضعیتنی کوستره ن بو آلتده آرضک بر دیگر حرکتدن متولد نتیجه ده نظر اعتباره آلمشدر. معلومدر که ارض بر طوباج کی هم کندی اطرافنده دونه ر هم ده دونه رکن محوری ده کشدیرر. بو کون ارضک محوری سباهه تحدید ایتدیکمز وقت بو استقامتده قطب بیلدیزی دیدیکمز بیلدیزی بولویورز. فقط اوکلی محور ارض استقامتده باشقا بیلدیزلر واردی. ارض بو حرکتی هر ۲۶۰۰۰ سنه ده بر بیتیرر. ایسته پلانه تهرده بو حرکتده داخل حساب ایدلمشدر. بو آلت واسطه سیله بو ۲۶۰۰۰ سنه ایچنده قطب بیلدیزینک رینه صیره سیله هانکی بیلدیزلرک کله جکنی و هانکی سنه ده کله جکنی ده کوسترمک ممکندی. یالکز بونک ایچون آلت بر سنه ک حرکتی یدی ثانیه ده بیتیردیکنه کوره ما کنه یی هیچ دور دورمه دن ایشلمک اوزره تقریباً ۵۰ ساعت متبادی حرکت ایتدیرمک لازم کلیوردی.

ویردکلی قیمتلی ایضاحاتدن دولانی پروفه سورلره تشکر ایدره رک آریلدم.

برلین ۲۱ نیسان ۱۹۲۷ فائزه صبری

«حق» نه در، «مجرم» نه در، «جزا» نه در؟ بونی اوکره نك ایستورز. جزا یوردلرلر یاقین زمانلره قادر یالکز ساحلی عسکرلر، ژاندارمارلر دور و یوردی. شیمدی اوراسی، باشلی باشنه بر تدقیق و تنبع ساحه سی اولمشدر. بزه جوق اهمیتلی پروبله ملردن بحث ایدهن عالمر، اوراده چالیشیورلر. شیمدی بزه، مختلف تدقیق اصوللردن، ایستاتستکلردن اوکره نك ایلویورز که : «جرم» ی یارانان عالمر : جوق مختلفدر. اوبله جرملر واردر که : موسملرله علاقه داردر، بینه اوبله لری واردر که : «فردک انکشاف دورلری» ایله صیتی بر ارتباط کوسته ریر. اونک ایچین بو کون «جرم» ک بینه سی تثبیت ایدیلرکن متخصصلرک فکرلرینه مراجعت ایدیلیر. بوده بوتون وضوحیله کوسته ریسور که : «جزا» ؛ «اجتماعی انتقام» دن جوق باشقا بر شیدر. انتقام؛ حسی بر تظاهر در. بو حس؛ دلیللرله ضعیفلاق ایسته میز. جنائی و مرضی روحیاتک، جنائی اجتماعیاتک بزی جوق دوشوندورهن نتیجه لری قارشیننده «جرم» ی بر انتقام عاملی اولارق قبول ایتک امکانی یوقدر. حقوق جرملرله جنائی جرملر آراسته کی مقیاس فرقلرینه کلینجه : بزه بونک سبیلرینی «انتقام تجلیسی» ندن زیاده عصرم زک اقتصادی انکشافنده آرامق مجبوریننده یز. بوس بوتون باشقا اقتصادی اساسلره استناد ایدهن بر جمعیتک «وطنداش حق لری» نه، ملکته، الخ... عائد تلقیلری اُلبته کندیسنه کوره اولور.

بزه، بو کونکی جزا یوردلری (حبسخانه) نه کوز کزدیردیکمز وقت، یکی «جرم» تلقینک قدرتی تظاهریله شاهد اولورز. آرتیق جزا یوردلری، یالکز جزا تطبیق ایدیلرکن بریده کیلدر. اوراده فردک تکرار قورتولماسی، تکرار فایدالی اولماسی ایچین جدی بر جدال حاکمدر. فاقاط بونک بونک یاییلا بیلیمه سی، هر شیدن اول جزا یوردلرلر کی حیاتک نتیجه متوقف بر شیدر. بو حیات حقنده جوق کنیش بر ادبیات موجوددر. یوادیاتک کوچوک بر قسمنه تماس، موضوعمزی جوق داغیتاجنی ایچین یالکز عمومی خطلرینی چیزمکه اکتفا ایده جکز : علمی تدقیقاته جوق قیمتلی بر اساس تشکیل ایدهن «حبسخانه خاطره لری» ؛ بزه موقوف حیاتک هر وقت بوتون درینکلرینی سیر ایتدیره میز. لاکن هر «خاطره» ده اورادن کچن حیاتک مختلف حقیقی رنگلرینه تصادف ایتک امکانی واردر. جزا یوردی؛ «مجرم» ایچین جوق باشقا بر عالمر. بزه، یوایشایی دوستوبه فسکینک «زندان خاطره لری» نده پک کوزهل تعقیب ایدره یلیرز. یکی تدقیقلره دوستوبه فسکینک بزه تصویر ایتدیکنی شیلر آراسته بویوک بر «توافق» واردر. بزه، هر کونکی حیاتمزه بر جوق شیلره دقت ایته یز... حالبوکه جزا یوردی حیاتنده بو اوبله ده کیلدر «مجرم» ک جوق داها «کشیف برایشایی» ی واردر. بخره یانندن اوچان بر قوش، دیشاریده چراغلا یان بر آغاج، بخره دن غیر آغیر دیشاری یه چیقان بر بوجک، ایسته دیکی کیی کیروب چیقان بر سینک اوکا طالغی بوتون آجی جوشقونقلری ایله آکلایر. اوقومق، یازمق